

ROMÂNIA

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII

Bd. Libertății 14, Sector 5, 70060 București

www.anrc.ro

Tel.: +40 21 312 49 39 | +40 21 312 49 09 | Fax: +40 21 312 56 96 | e-mail: anrc@anrc.ro

**APROBAT,
PREȘEDINTE
ION SMEEIANU**

**REFERAT DE APROBARE
privind proiectul Deciziei președintelui ANRC pentru aprobarea Regulamentului
privind identificarea pietelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice**

1. Metodologia de identificare a pietelor relevante ale caror caracteristici pot justifica impunerea de către ANRC a unor obligații specifice furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice precum și operatorilor de infrastructura asociată cu putere semnificativă pe piața

1.1. Identificarea pietelor relevante ale produsului

Analiza pietelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice porneste de la următoarea abordare structurală:

- a) servicii destinate publicului / servicii destinate satisfacerii nevoilor proprii
- b) piete cu amanuntul/ piete de gros;
- c) furnizare de servicii/furnizare de rețele/furnizare de infrastructura asociată;
- d) puncte fixe/ puncte mobile (non-fixe);
- e) servicii de voce / servicii de date/ servicii de retransmisie a programelor audiovizuale;
- f) servicii oferite agenților economici/servicii oferite consumatorilor casnici.

Descrierea pietelor cu amanuntul în prezenta expunere se realizează în scopul definirii pietelor relevante de gros corespunzătoare, dintre acestea fiind reținute numai acele piete ale caror caracteristici pot justifica intervenția ANRC prin impunerea măsurilor de reglementare *ex-ante*, prevăzute de art.9-14 din Ordonanța Guvernului nr.34/2002 privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.527/2002.

Pentru identificarea pietelor care necesită intervenția ANRC, se vor aplica criteriile prezentate în Partea I a *Regulamentului privind identificarea pietelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice*, ținând cont de condițiile existente pe piața. De asemenea, se va ține seama de evoluțiile previzibile din sectorul comunicațiilor electronice, pornind de la caracteristicile și evoluția pietelor în țările europene cu un cadru de reglementare similar.

În cadrul fiecărui segment al sectorului comunicațiilor electronice identificat pe baza abordării structurale de mai sus, ANRC va identifica pietele relevante ale produsului pornind de la un produs sau un grup de produse la care vor fi adăugate sau din care vor fi excluse produse utilizând criteriul substituibilității cererii și criteriul substituibilității ofertei.

Ținând cont de convergența tehnologiilor în domeniul comunicațiilor electronice, ANRC va lua în considerare posibilitatea ca produse ce aparțin unor segmente diferite să facă parte din aceeași piață relevantă, evaluarea acestei ipoteze făcându-se pe baza celor două criterii precizate mai sus.

1.2. Identificarea pietelor geografice relevante

Piața geografică relevantă cuprinde zona în care sunt localizați agenții economici implicați în furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, precum și în operarea de infrastructură asociată, zona în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi delimitată de arii geografice învecinate datorită unor condiții concurențiale diferite.

Dimensiunea geografică a pieței se analizează pornind de la:

- aria acoperită de rețea;
- existența unor limite impuse de lege;
- analiza acordurilor de interconectare.

În cazul în care prin aplicarea criteriilor de mai sus dimensiunea geografică a pieței nu poate fi determinată cu certitudine, analiza va fi extinsă prin folosirea criteriilor substituibilității cererii și substituibilității ofertei.

1.3. Identificarea pietelor relevante ale caror caracteristici pot justifica impunerea de către ANRC a unor obligații specifice furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice precum și operatorilor de infrastructură asociată cu putere semnificativă pe piață

Pe baza criteriilor suplimentare specificate la punctul 2.1.4 din *Regulamentul privind identificarea pietelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice*, ANRC va stabili care sunt pietele relevante ale caror caracteristici pot justifica impunerea unor obligații specifice furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice precum și operatorilor de infrastructură asociată cu putere semnificativă pe piață.

IDENTIFICAREA PIETELOR RELEVANTE DE GROS

1. Piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă

Piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă cuprinde accesul la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului comutat al apelurilor pentru serviciile de voce și serviciile conexe de date.

MOTIVATIE:

Furnizarea de servicii de telefonie fixa constituie o piata separata de piata furnizarii de servicii de telefonie mobila, datorita caracteristicilor si destinatiei diferite ale acestora.

Utilizatorii care acceseaza Internetul prin dial-up, ISDN-BRA, precum si cei care solicita servicii de fax si telefax folosesc aceeasi retea de acces ca si pentru serviciile de telefonie, fara ca pentru furnizarea acestor servicii sa fie necesare investitii substantiale. Piata accesului la serviciile conexe de date este aceeasi cu piata accesului la reseaua publica de telefonie fixa.

PIATA CU AMANUNTUL

Grupul de servicii de la care porneste analiza cuprinde accesul la retele publice de telefonie fixa si servicii de telefonie fixa, inclusiv servicii conexe de date oferite utilizatorilor finali.

In Romania exista un singur furnizor de servicii de telefonie fixa. O segmentare mai detaliata a pietei cu amanuntul pe baza criteriului substituibilitatii cererii nu este necesara pentru a determina structura pietelor de gros corespunzatoare.

Segmentarea pietei cu amanuntul in **piata serviciilor de acces / piata furnizarii de servicii de telefonie fixa** va fi posibila numai dupa implementarea sistemului de selectare a transportatorului si aparitia altor operatori de telefonie fixa.

Substituibilitatea ofertei – Pentru ca un operator sa furnizeze serviciile incluse in piata cu amanuntul definita mai sus, trebuie sa construiasca o retea sau sa cumpere servicii de acces de pe piata de gros corespunzatoare.

La momentul actual nu este previzibil modul in care, dupa data de 01.01.2003, noii furnizori de retele sau servicii vor putea exercita o presiune corectiva asupra nivelului preturilor serviciilor de telefonie fixa.

PIATA DE GROS

Piata accesului la retelele publice de telefonie fixa cuprinde accesul la retelele publice de telefonie fixa în vederea originarii, terminarii si tranzitului comutat al apelurilor pentru serviciile de voce si serviciile conexe de date.

Substituibilitatea cererii – In Romania exista un singur furnizor de retele de telefonie fixa. Prin urmare segmentarea pietei pe baza aplicarii criteriului substituibilitatii cererii in: piata de origine apeluri, piata de terminare apeluri, piata de tranzit comutat si piata serviciilor conexe de date, nu este posibila.

Substituibilitatea ofertei – in prezent nu exista furnizori de retele care pot intra pe piata la o crestere mica, semnificativa si netranzitorie a preturilor. Intrarea pe piata necesita construirea unei retele de telefonie fixa ceea ce presupune investitii importante si un timp lung de punere in functiune.

Piata geografica

Pornind de la intinderea retelei si de la aria pe care au fost acordate drepturi exclusive, dimensiunea geografica a pietei accesului la retelele publice de telefonie fixa este definita de teritoriul national.

Pe piata relevanta de gros definita mai sus, se justificata impunerea de catre ANRC a unor obligatii specifice in sarcina furnizorului unic de servicii de telefonie fixa, pe baza urmatoarelor criterii suplimentare:

Existenta unor drepturi exclusive – Exista drepturi exclusive acordate unui singur furnizor pana la data de 31.12.2002, in ceea ce priveste construirea, operarea, modernizarea si imbunatatirea retelei fixe de telecomunicatii precum si a infrastructurii aferente acesteia, in vederea furnizarii de servicii de telefonie fixa.

Bariere la intrarea pe piata - barierele structurale ridicate fac dificila intrarea unor noi furnizori pe piata de telefonie fixa.

Dinamica pietei – Presiunile inovative si constrangerile concurențiale previzibile venite din partea potentialilor concurenti nu conduc la concluzia ca piata, prin mecanisme interne, in absenta reglementarii, tinde sa devina o piata competitiva in ciuda barierele ridicate la intrarea pe piata;

Eficienta normelor generale de concurenta – experienta acumulata pe piata internationala dovedeste ca normele generale de concurenta nu reusesc sa asigure o concurenta efectiva pe piata in lipsa reglementarilor sectoriale specifice.

2. Piata accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce, care cuprinde accesul la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii acelor apeluri pentru serviciile de voce care sunt originare în alte retele de telefonie mobila sau fixa.

PIATA CU AMANUNTUL

Piata de acces si origine a apelurilor (nationale, internationale) in retelele mobile

Accesul si originarea apelurilor in retele mobile sunt indisolubil legate, substituibilitatea cererii si a ofertei neavand o influenta corectiva asupra fixarii pretului separat pentru servicii de acces, apeluri nationale si apeluri internationale.

Desi utilizatorii care apeleaza la servicii de telefonie mobila pot alege reseaua la care se aboneaza si pot face trecerea usor de la o retea la alta, ***substituibilitatea cererii*** in ceea ce priveste terminarea apelurilor destinate utilizatorilor unei anumite retele de telefonie mobila nu are o influenta corectiva asupra tarifului de terminare, datorita faptului ca utilizatorii apelati nu suporta costul terminarii apelurilor (principiul "cine suna plateste").

Apelul catre un utilizator al unei retele mobile nu poate fi substituit cu un apel catre acelasi utilizator folosind alta retea care nu-i furnizeaza simultan si acces, aceasta limitare a substituibilitatii cererii reflectandu-se si la nivelul pietei de gros.

PIATA DE GROS

Pe piata de gros un operator nu are posibilitatea sa cumpere servicii de terminare a apelurilor intr-o anumita retea de telefonie mobila de la un alt operator decat operatorul retelei, deoarece alti operatori nu au acces la cartela SIM a utilizatorului.

Intrucat nu exista **substituibilitatea cererii** si **substituibilitatea ofertei** pentru serviciul de terminare a apelurilor in reseaua mobila proprie, ANRC defineste ca piata relevanta piata accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce.

Piata geografica

Dimensiunea geografica a pietei accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce este data de zona geografica acoperita de licenta de utilizare a frecventelor radioelectrice. In concluzie piata geografica relevanta este definita de teritoriul national.

Pe piata relevanta de gros definita mai sus, se justifica impunerea de catre ANRC a unor obligatii specifice furnizorilor de acces la retele publice de telefonie mobila cu putere semnificativa pe piata, pe baza urmatoarelor criterii suplimentare:

Bariere la intrarea pe piata - Intrarea unor noi operatori pe piata de telefonie mobila este impiedicata de existenta unor bariere structurale ridicate. Pe aceasta piata, din considerente tehnice, terminarea apelurilor poate fi realizata numai de catre operatorul care ofera servicii de acces utilizatorilor finali. In consecinta, comportamentul fiecarui operator de telefonie mobila in ceea ce priveste fixarea tarifelor de terminare a apelurilor este susceptibil de a fi independent de comportamentul operatorilor care solicita servicii de terminare a apelurilor.

Dinamica pietei – Barierele la intrarea pe piata accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce sunt de natura tehnica si nu este previzibil modul in care dinamica pietei poate elimina aceste bariere.

Eficienta normelor generale de concurenta – experienta acumulata pe piata nationala si internationala dovedeste ca normele generale de concurenta nu sunt suficiente pentru a preveni posibilele abuzuri din partea operatorilor cu putere semnificativa pe piata care sa aiba ca efect prejudicierea intereselor utilizatorilor finali.

Având în vedere cele de mai sus a fost elaborat prezentul proiect al *Deciziei președintelui ANRC privind aprobarea Regulamentului privind identificarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice* pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.

Director,
Direcția Reglementare
Economică a Pieței

Director,
Direcția Juridică